Приложение № 27 към чл. 9, ал. 6 на ВПИСПНА

Частична предварителна оценка на въздействието	
Институция: Министерство на труда и социалната политика	**Нормативен акт:** Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане
◉ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	○ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за: ……
Лице за контакт: Елеонора Пачеджиева, Директор на дирекция „Политика за хората с увреждания, равни възможности и социални помощи“	**Телефон и ел. поща:** 02/8119 658 E.Pachedzieva@mlsp.government.bg

1. Проблем/проблеми за решаване:

С проекта на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане се цели да бъде решен проблем, свързан с необходимостта от прецизиране, допълване и актуализиране на подзаконовата нормативна уредба в областта на социалното подпомагане, с оглед осигуряване на ясни, еднозначни и практически приложими правила при определяне на правоимащите лица и предоставянето на социални помощи.

Необходимостта от промени произтича както от необходимостта Правилникът за прилагане на Закона за социално подпомагане да бъде приведен в съответствие с последните изменения на закона, така и от установени в практиката неясноти и затруднения при прилагането на отделни разпоредби. Съществуващите правила в определени случаи не дават достатъчно ясни отговори относно момента и начина на преценка на релевантните обстоятелства, което създава предпоставки за различия в административната практика и затруднява еднаквото прилагане на нормативната уредба.

Конкретни проблеми за решаване:

1. Необходимост от прецизиране на правилата за определяне на правоимащите лица

Необходимо е да бъдат конкретизирани условията и реда относно определянето на дохода и имуществения състояние на лицата, които са от значение за достъпа до социално подпомагане. Следва да се създадат по-ясни правила за това кои доходи и обстоятелства се вземат предвид, както и към кой момент се извършва тяхната преценка.
Това е необходимо за ограничаване на различията в административната практика и за гарантиране на предвидимост и равнопоставеност при прилагането на условията за достъп до социално подпомагане.

2. Необходимост от разширяване на кръга подпомагани младежи.

Необходима е допълнителна подкрепа, както за младежите, които напускат услуги за резидентна грижа, така и за тези, които напускат приемни семейство. Част от подкрепата е свързана и с предоставяне на финансово подпомагане, независимо че са отглеждани от приемни семейства в семейна среда тези младежи също са уязвима група.

3. Необходимост от регламентиране на последиците при неотстраняване на несъответствия

Необходимо е да бъдат конкретизирани правните последици при установени несъответствия в административното производство. По-ясната регламентация ще създаде предвидимост за заявителите и администрацията и ще гарантира еднакво прилагане на правилата при разглеждане на заявленията за социално подпомагане.

4. Необходимост от подробна регламентация на целевата помощ за великденските и коледните празници

Отделен проблем представлява необходимостта от създаване на подробна подзаконова регламентация за практическото прилагане на чл. 12а от Закона за социално подпомагане, който регламентира целевата помощ за посрещане на великденските и коледните празници.

Липсата на достатъчно подробна регламентация по тези въпроси създава предпоставки за различия в административната практика и затруднява служебното установяване на правото на подпомагане.

С промените се очаква да се постигне конкретен резултат, а именно създаването на по-ясна, последователна и практически приложима нормативна рамка, която да осигури еднакво прилагане на правилата за социално подпомагане, по-голяма предвидимост за лицата и администрацията и по-ефективно реализиране на правото на социална помощ.

По отношение на новата целева помощ по чл. 12а от ЗСП по данни на Агенцията за социално подпомагане се очаква да бъдат подпомогнати около 520 хил. лица за 2026 г.

Поради динамиката в процеса, свързан с предприемането и прекратяването на мерки за закрила спрямо деца в риск не може да се прогнозира точния брой на младежите, които през настоящата и следващите години ще навършат пълнолетие докато са настанени в приемно семейство.
По бюджета за 2026 г. и средносрочната бюджетна прогноза за периода 2027-2030 г. на МТСП за изплащане на месечна целева помощ за младежи от 18 до 21-годишна възраст, напуснали за първи път услуга за резидентна грижа са предвидени средства в размер на 351 600 евро за 300 младежи. По данни на Агенцията за социално подпомагане през 2025 г. помощта е предоставена на 9 младежи, а до 31.08.2026 г. на 7 младежи.

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

С последните допълнения в Закона за социално подпомагане, в сила от 27.03.2026 г. се регламентира предоставянето на нова целева помощ за посрещането на великденските и коледните празници през месец март и месец ноември, която е насочена към осем групи лица получаващи социални помощи или друга социална подкрепа. Това налага създаването на нова разпоредба в подзаконовия нормативен акт, която да определи реда и начина за нейното предоставяне.

С проекта се предвижда и допълнение на разпоредбата на чл. 16в от ППЗСП, регламентираща предоставянето на помощ за покриване на разходи, свързани с подготовката за самостоятелен живот на определени категории младежи. Необходимостта от изменение на чл. 16в от ППЗСП има за цел да се разшири обхватът на лицата, за които е предвидена съответната подкрепа, като бъдат включени и младежи, които са били настанени в приемно семейство.

Наред с това се предлагат изменения и допълнения в отделни разпоредби на ППЗСП с оглед тяхното прецизиране, отстраняване на неясноти и осигуряване на по-ясна регламентация на съответните разпоредби. Предлагат се промени, свързани с:

- прецизиране на условията относно притежаването на жилищен имот при определяне на правото на социално подпомагане;
- уточняване на условията, свързани с отпадането от образователната система;
- прецизиране на момента, към който се установява наличието на трудово правоотношение;
- регламентиране на последиците при неотстраняване на несъответствия в производствата по предоставяне на социални помощи;
- прецизиране на отделни разпоредби от Допълнителните разпоредби на ППЗСП.

Предвижда се също изрично регламентиране на това, че целевата помощ за посрещане на великденските и коледните празници по чл. 12а от ЗСП не се счита за доход при реализиране на права по законодателството в областта на социалното подпомагане, семейните помощи за деца, хората с увреждания и закрилата на детето.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Проблемът не може да бъде решен в рамките на съществуващото законодателство. Необходимо е изменение и допълнение на ППЗСП. След измененията в ЗСП, в сила от 27.03.2026 г., е необходимо да се създаде подзаконова регламентация на условията, реда, сроковете и начина за предоставяне на новата целева помощ по чл. 12а от ЗСП.

Предвиденото разширяване на кръга на лицата, имащи право на помощта по чл. 16в от ППЗСП, също изисква нормативна промяна. Организационните решения могат да подпомогнат прилагането на нормативно регламентираните процедури, но не могат да заместят необходимото изменение на ППЗСП.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Действащата нормативна рамка не позволява пълното и ефективно прилагане на направените изменения в ЗСП, тъй като не съдържа необходимата подзаконова регламентация относно реда, условията и сроковете за предоставяне на новата целева помощ.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

С последните допълнения в Закона за социално подпомагане, в сила от 27.03.2026 г. се регламентира предоставянето на нова целева помощ за посрещането на великденските и коледните празници през месец март и месец ноември, която е насочена към осем групи лица получаващи социални помощи или друга социална подкрепа. Това налага създаването на нова разпоредба в подзаконовия нормативен акт, която да определи реда и начина за нейното предоставяне.

С проекта се предвижда и допълнение на разпоредбата на чл. 16в от ППЗСП, регламентираща предоставянето на помощ за покриване на разходи, свързани с подготовката за самостоятелен живот на определени категории младежи. Необходимостта от изменение на чл. 16в от ППЗСП има

за цел да се разшири обхватът на младежите, за които е предвидена съответната подкрепа, като бъдат включени и младежи, които са били настанени в приемно семейство.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършвани последваща оценка на въздействието на нормативния акт и отделен анализ на изпълнението на политиката, реализирана чрез него. Последната промяна на ППЗСП е от 2023 г., поради което към настоящия момент не е изготвен и публикуван доклад за последваща оценка на въздействието, който да съдържа систематизиран анализ на резултатите от прилагането на акта, степента на постигане на поставените цели, възникналите практически затруднения и необходимостта от последващи изменения и др.

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

2. Цели:

Цел 1: Прецизиране на правилата за определяне на правоимащите лица с цел осигуряване на ясни, обективни и еднозначни критерии за достъп до подпомагане.

Цел 2: Разширяване на кръга на подпомаганите младежи с цел обхващане на по-широк кръг нуждаещи се лица и гарантиране на по-добра достъпност на мерките за подкрепа.

Индикатор: Брой на подпомогнатите младежи.

Цел 3: Регламентиране на последиците при неотстраняване на установени несъответствия с цел осигуряване на яснота, предвидимост и последователност при разглеждането на заявленията и предоставянето на подпомагането.

Цел 4: Подробно регламентиране на условията и реда за предоставяне на целева помощ за великденските и коледните празници с цел създаване на ясни и прозрачни правила за определяне на правоимащите лица и предоставяне на помощта.

Индикатор: Брой лица, получили целева помощ за великденските и коледните празници

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

Предложените промени могат да окажат пряко или косвено въздействие върху следните основни групи заинтересовани страни:

1. Лица и семейства, получаващи или кандидатстващи за социално подпомагане, включително младежи, които са били настанени в приемни семейства, както и лицата, попадащи в обхвата на новата целева помощ по чл. 12а от Закона за социално подпомагане. Предложените промени могат да окажат въздействие върху тази група чрез прецизирането на условията за достъп до социално подпомагане, правилата за определяне на доходите и имущественото състояние,

момента на преценка на релевантните обстоятелства и реда за предоставяне на отделните видове помощи.

2. Агенцията за социално подпомагане и дирекциите „Социално подпомагане“ са основните административни структури, отговорни за практическото прилагане на правилата в областта на социалното подпомагане. Предложените промени ще имат пряко въздействие върху тяхната дейност, доколкото ще определят начина на установяване на правоимащите лица, извършването на административната преценка, събирането и проверката на необходимата информация и предоставянето на социалните помощи.

3. Министерството на труда и социалната политика е заинтересована страна с оглед функциите му по разработване, координиране и провеждане на държавната политика в областта на социалното подпомагане и социалната закрила. Промените ще имат значение за осъществяването на нормативната и методическата координация и за проследяването на резултатите от прилагането на нормативната уредба.

4. Доставчиците на социални услуги, в зависимост от конкретните промени могат да бъдат косвено засегнати при работа с потребители на социални услуги, които получават или кандидатстват за социално подпомагане. Техният практически опит може да бъде от значение и за идентифицирането на проблеми при прилагането на нормативната уредба.

5. Неправителствени организации, работещи с лица и семейства в уязвимо положение, деца и младежи, лица с увреждания, лица и семейства с ниски доходи и други групи, които са потенциални получатели на социална подкрепа. Тези организации могат да бъдат засегнати косвено от промените и да имат съществен принос при оценката на практическото им прилагане, включително чрез обратна връзка от лицата, които представляват или подкрепят.

6. Органите на местното самоуправление и местната администрация също следва да бъдат включени като заинтересована страна, доколкото участват в реализирането на политики в областта на социалната подкрепа и взаимодействат с дирекциите „Социално подпомагане“, доставчиците на социални услуги и лицата, нуждаещи се от подкрепа. В зависимост от конкретните мерки промените могат да окажат косвено въздействие върху тяхната работа и взаимодействието им с институциите и организациите, ангажирани със социалното подпомагане.

По отношение на новата целева помощ по чл. 12а от ЗСП по данни на Агенцията за социално подпомагане се очаква да бъдат подпомогнати около 520 хил. лица за 2026 г.
Поради динамиката в процеса, свързан с предприемането и прекратяването на мерки за закрила спрямо деца в риск не може да се прогнозира точния брой на младежите, които през настоящата и следващите години ще навършат пълнолетие докато са настанени в приемно семейство.
По бюджета за 2026 г. и средносрочната бюджетна прогноза за периода 2027-2030 г. на МТСП за изплащане на месечна целева помощ за младежи от 18 до 21-годишна възраст, напуснали за първи път услуга за резидентна грижа са предвидени средства в размер на 351 600 евро за 300 младежи.
По данни на Агенцията за социално подпомагане през 2025 г. помощта е предоставена на 9 младежи, а до 31.08.2026 г. на 7 младежи.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

4.1. По проблем 1:

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

При този вариант ще се запази действащата нормативна уредба, без да бъде създадена необходимата регламентация за практическото предоставяне на новата целева помощ по чл. 12а от ЗСП и без да бъдат прецизирани съответните разпоредби на ППЗСП. Няма да бъде разширен и кръга на младежите получаващи подкрепа за подготовката за самостоятелен живот.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При прилагането на вариант „Без действие“ не се очаква реализиране на положителни въздействия за нито една от заинтересованите страни. Запазването на съществуващото положение няма да създаде условия за преодоляване на установените проблеми и за постигане на целите, към които е насочена политиката.
При този вариант съществуващите затруднения и ограничения ще се запазят, поради което заинтересованите страни няма да могат да се възползват от очакваните ползи, свързани с предприемането на регулаторни или административни действия. Същевременно не се очаква вариантът да доведе до подобряване на ефективността на действащата нормативна уредба или до намаляване на идентифицираните негативни последици.
Поради това вариантът „Без действие“ не допринася за постигането на поставените цели и не води до положителни въздействия за идентифицираните заинтересовани страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При неприемане на предложените изменения ще се запази съществуващото несъответствие между законовата и подзаконовата нормативна уредба, което може да създава затруднения при практическото прилагане на разпоредбите, свързани с предоставянето на целевата помощ по чл. 12а от Закона за социално подпомагане. Няма да бъдат създадени достатъчно ясни и конкретни правила относно условията, реда и начина за предоставяне на новата целева помощ. Това би могло да доведе до различно тълкуване и прилагане на нормативните разпоредби от компетентните органи, както и до затруднения за лицата, които имат право да кандидатстват за помощта. Липсата на детайлна подзаконова регламентация може да създаде несигурност относно необходимите документи, процедурите за кандидатстване, сроковете и начина за установяване на съответствието с нормативно установените условия.
Неприемането на измененията би запазило и установените неясноти в отделни разпоредби на Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане. Това може да затрудни както органите по предоставяне на социалното подпомагане, така и гражданите при определяне и упражняване на съответните права. В резултат е възможно да се увеличи необходимостта от допълнителни разяснения и административни действия, включително при разглеждането на заявления и при установяването на обстоятелствата, относими към правото на подпомагане.
От икономическа гледна точка запазването на нормативната неяснота може да доведе до допълнителна административна тежест за компетентните институции и за лицата, които ползват или кандидатстват за социално подпомагане. Неясните процедури могат да налагат допълнителна комуникация, предоставяне на уточняващи документи и извършване на допълнителни административни действия, което от своя страна може да увеличи времето и ресурсите, необходими за обработване на заявленията.
От социална гледна точка неприемането на измененията може да затрудни достъпа до новата целева помощ и да създаде предпоставки за нееднакво практическо прилагане на правилата. Това би могло да се отрази неблагоприятно на лицата и семействата, които разчитат на социална подкрепа, особено когато липсата на достатъчно ясна регламентация създава несигурност относно условията и реда за получаване на помощта.

Запазването на неяснотите в подзаконовата нормативна уредба може също така да затрудни постигането на предвидимост и прозрачност при предоставянето на социални помощи. Това би могло да намали възможността гражданите своевременно и точно да преценят дали отговарят на установените условия и какви действия следва да предприемат, за да упражнят правата си.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Запазването на действащата нормативна уредба може да създаде риск от различно тълкуване и прилагане на отделни разпоредби. Наличието на неясноти и недостатъчно конкретни правила може да доведе до различия в административната практика при разглеждане на заявленията и преценката на условията за предоставяне на социално подпомагане. Това би могло да затрудни както служителите на Агенцията за социално подпомагане при изпълнение на техните правомощия, така и лицата при упражняване на правата им. Възможно е да се наложат допълнителни административни действия и разяснения, което може да увеличи административната тежест и да повлияе върху предвидимостта и последователността при прилагането на нормативната уредба.
Отстраняването на съществуващите неясноти и прецизирането на разпоредбите би допринесло за по-еднакво и последователно прилагане на правилата и за по-голяма правна сигурност за лицата, ползващи социално подпомагане.

Въздействия върху малките и средните предприятия: Не оказва въздействие

Административна тежест: Липсата на действие би довело до съществено увеличаване на административната тежест относно прилагането на чл. 12а от ЗСП както за гражданите, така и за служителите, прилагащи нормативната уредба.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2 „Приемане на проекта акт“:

Описание:

При този вариант се приема проектът за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане. Чрез приемането на проекта се осигурява съответствие между подзаконовата нормативна уредба и настъпилите изменения в Закона за социално подпомагане, като се създават необходимите правила за практическото прилагане на законовите разпоредби.
С проекта се създава необходимата регламентация относно условията, реда и начина за предоставяне на новата целева помощ по чл. 12а от ЗСП. По този начин се осигурява необходимата яснота относно прилагането на новата правна уредба и се създават предпоставки за ефективното упражняване на правата на лицата, които отговарят на нормативно установените условия за получаване на помощта.
Същевременно се прецизират отделни разпоредби на ППЗСП с оглед отстраняване на съществуващи неясноти и осигуряване на по-ясно, последователно и еднозначно прилагане на правилата. Това ще допринесе за ограничаване на възможностите за различно тълкуване на нормативните разпоредби и за уеднаквяване на административната практика.
Приемането на проекта ще създаде по-голяма правна сигурност и предвидимост както за органите по социално подпомагане, така и за лицата, които ползват или кандидатстват за социална подкрепа. Очаква се също да бъдат намалени необходимостта от допълнителни разяснения и административни действия, свързани с прилагането на неясни или непълни разпоредби.

В резултат ще бъде осигурена по-пълна и последователна нормативна уредба, съответстваща на действащия Закон за социално подпомагане, и ще се подобрят условията за ефективното и еднакво прилагане на правилата в областта на социалното подпомагане.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Предвид характера на предложените промени се очакват **положителни социални въздействия**, като не се очаква съществено пряко икономическо или екологично въздействие.

1. Въздействие върху лицата и семействата, получаващи или кандидатстващи за социално подпомагане

С приемането на проекта ще бъдат създадени по-ясни и конкретни правила относно условията, реда и начина за предоставяне на социални помощи. Това ще повиши предвидимостта и правната сигурност за лицата и семействата, които получават или кандидатстват за социално подпомагане. Особено значение има регламентирането на условията за предоставяне на целевата помощ по чл. 12а от ЗСП за посрещане на великденските и коледните празници. Ясното определяне на правоимащите лица, момента на преценка на правото и приложимия ред ще улесни достъпа до помощта и ще ограничи риска от различно третиране при сходни фактически обстоятелства.
Прецизирането на правилата относно дохода, имуществения състояние и момента на преценка на релевантните обстоятелства ще създаде по-голяма яснота за лицата относно условията, на които следва да отговарят, за да получат социална помощ.

2. Въздействие върху младежите

Разширяването на обхвата на помощта по чл. 16в от ППЗСП ще създаде възможност за предоставяне на подкрепа и на младежи, които са били настанени в приемни семейства и преминават към самостоятелен живот.
Тази промяна се очаква да има положително социално въздействие, тъй като ще осигури допълнителна финансова подкрепа за лица в преходен период, характеризиращ се с повишена необходимост от финансова и социална сигурност. Очаква се мярката да подпомогне по-плавното преминаване към самостоятелен живот и да намали риска от социална уязвимост в този период.

3. Въздействие върху Агенцията за социално подпомагане и дирекциите „Социално подпомагане“

Прецизирането на разпоредбите на ППЗСП ще създаде по-ясни и еднозначни правила за служителите на Агенцията за социално подпомагане и дирекциите „Социално подпомагане“, което се очаква да допринесе за уеднаквяване на административната практика и за намаляване на случаите на различно тълкуване и прилагане на нормативните изисквания. В същото време приемането на проекта ще доведе до допълнителни административни действия, свързани с установяване на правоимащите лица, извършване на необходимите проверки и предоставяне на новата целева помощ по чл. 12а от ЗСП. Тези действия ще изискват допълнителен човешки и времеви ресурс от АСП и дирекциите „Социално подпомагане“. Очаква се необходимият ресурс да бъде осигурен в рамките на съществуващата административна структура и бюджет, доколкото дейностите са свързани с функциите на органите по социално подпомагане.

4. Въздействие върху Министерството на труда и социалната политика

За Министерството на труда и социалната политика се очаква ограничено допълнително административно натоварване, свързано основно с **методическото ръководство, координацията и мониторинга на прилагането на промените**. Прецизирането на нормативната уредба се очаква

да улесни осъществяването на тези функции чрез намаляване на необходимостта от допълнителни тълкувания и указания по прилагането на отделни разпоредби.

5. Въздействие върху доставчиците на социални услуги и неправителствените организации

Не се очаква съществено пряко административно или финансово въздействие върху доставчиците на социални услуги и неправителствените организации. Възможно е положително косвено въздействие, доколкото по-ясните правила за достъп до социално подпомагане ще улеснят работата на организациите, които информират, консултират или подкрепят лица и семейства в уязвимо положение.

6. Въздействие върху органите на местното самоуправление и местната администрация

Не се очаква съществено пряко финансово или административно въздействие върху органите на местното самоуправление и местната администрация. Възможно е положително косвено въздействие чрез подобряване на координацията между местната администрация, органите по социално подпомагане и доставчиците на социални услуги при работа с лица и семейства, нуждаещи се от подкрепа.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При този вариант на действие не се очакват значителни отрицателни социални въздействия. При реализиране на вариант „Приемане на проекта на акт“ ще бъдат реализирани поставените цели. Предложените промени не се очаква да окажат съществено пряко въздействие върху икономическата активност, конкурентоспособността или околната среда. Основното потенциално отрицателно въздействие е свързано с допълнителното административно натоварване на АСП и дирекциите „Социално подпомагане“.
Предложените промени не се очаква да окажат съществено пряко въздействие върху икономическата активност, конкурентоспособността или околната среда.

По отношение на новата целева помощ по чл. 12а от ЗСП по данни на Агенцията за социално подпомагане се очаква да бъдат подпомогнати около 520 хил. лица за 2026 г.
Поради динамиката в процеса, свързан с предприемането и прекратяването на мерки за закрила спрямо деца в риск не може да се прогнозира точния брой на младежите, които през настоящата и следващите години ще навършат пълнолетие докато са настанени в приемно семейство.
По бюджета за 2026 г. и средносрочната бюджетна прогноза за периода 2027-2030 г. на МТСП за изплащане на месечна целева помощ за младежи от 18 до 21-годишна възраст, напуснали за първи път услуга за резидентна грижа са предвидени средства в размер на 351 600 евро за 300 младежи. По данни на Агенцията за социално подпомагане през 2025 г. помощта е предоставена на 9 младежи, а до 31.08.2026 г. на 7 младежи.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Основното въздействие на предложените изменения е в социалната сфера и е насочено към подпомаганите лица и семейства. Чрез създаването на по-ясни и конкретни правила за предоставяне на социалната подкрепа ще се улесни достъпът на правоимащите лица до предвидените помощи и ще се повиши предвидимостта при упражняване на техните права.
Разширяването на обхвата на определени форми на подкрепа ще създаде допълнителни възможности за подпомагане на уязвими групи лица, включително младежи, при прехода им към самостоятелен живот. Прецизирането на нормативните разпоредби ще допринесе за по-еднакво и последователно прилагане на правилата от органите по социално подпомагане.

В резултат се очаква да се повиши правната сигурност както за подпомаганите лица и семейства, така и за служителите, прилагащи нормативната уредба, като същевременно се ограничат възможностите за различно тълкуване и прилагане на отделни разпоредби.

За **лицата и семействата, получаващи или кандидатстващи за социално подпомагане**, положителното въздействие ще се изразява в създаването на по-ясни, конкретни и предвидими правила относно условията и реда за предоставяне на социални помощи. Това се очаква да улесни достъпа на правоимащите лица до предвидената подкрепа и да повиши правната сигурност при упражняване на правата им. За младежите, които са били настанени в приемни семейства и преминават към самостоятелен живот, положителното въздействие ще се изразява в разширяване на възможностите за предоставяне на финансова подкрепа и осигуряване на допълнителна сигурност в период на преход към самостоятелност.

За **Агенцията за социално подпомагане и дирекциите „Социално подпомагане“** прецизирането на нормативната уредба ще създаде по-ясни правила за извършване на административната преценка и ще ограничи възможностите за различно тълкуване и прилагане на отделни разпоредби. Това се очаква да допринесе за по-еднаква и последователна административна практика. Наред с това предоставянето на новата целева помощ ще доведе до допълнителни административни действия, свързани с установяване на правоимащите лица, извършване на проверки и предоставяне на помощите, което ще изисква съответния човешки и времеви ресурс.

За **Министерството на труда и социалната политика** се очаква ограничено допълнително административно натоварване, свързано с методическото ръководство, координацията и проследяването на прилагането на измененията.

За **доставчиците на социални услуги и неправителствените организации**, работещи с пряко засегнатите групи, се очаква предимно косвено положително въздействие, доколкото по-ясните правила ще улеснят информирането и насочването на лицата към наличните форми на подкрепа.

За **органите на местното самоуправление и местната администрация** не се очаква съществено пряко въздействие. Възможно е положително косвено въздействие чрез подобряване на взаимодействието с органите по социално подпомагане и организациите, предоставящи подкрепа на уязвими групи.

Като цяло предложените изменения се очаква да повишат правната сигурност, предвидимостта и ефективността на системата за социално подпомагане, както за лицата и семействата, така и за институциите, отговорни за прилагането на нормативната уредба. Едновременно с това допълнителното административно натоварване, свързано с прилагането на новите правила, следва да бъде отчетено при планирането на необходимия човешки, времеви и финансов ресурс.

Въздействия върху малките и средните предприятия

Не се очаква

Административна тежест:

Не се предвижда увеличаване на административната тежест за гражданите.

За органите по социално подпомагане се очаква необходимост от извършване на допълнителни административни действия по установяване на правоимащите лица и предоставяне на помощта.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. По проблеми 1, 2, 3 и 4:

		Вариант 1 „Без действие“	**Вариант 2**
Ефективност	Цел 1: Прецизиране на правилата за определяне на правоимащите лица	ниска	висока
	Цел 2: Разширяване на кръга на подпомаганите младежи;	ниска	висока
	Цел 3: Регламентиране на последиците при неотстраняване на установени несъответствия	ниска	висока
	Цел 4: Подробно регламентиране на условията и реда за предоставяне на целева помощ за великденските и коледните празници	ниска	висока
Ефикасност	Цел 1: Прецизиране на правилата за определяне на правоимащите лица	ниска	висока
	Цел 2: Разширяване на кръга на подпомаганите младежи;	ниска	висока
	Цел 3: Регламентиране на последиците при неотстраняване на установени несъответствия	ниска	висока

	Цел 4: Подробно регламентиране на условията и реда за предоставяне на целева помощ за великденските и коледните празници	ниска	висока
Съгласуваност	Цел 1: Прецизиране на правилата за определяне на правоимащите лица	ниска	висока
	Цел 2: Разширяване на кръга на подпомаганите младежи;	ниска	висока
	Цел 3: Регламентиране на последиците при неотстраняване на установени несъответствия	ниска	висока
	Цел 4: Подробно регламентиране на условията и реда за предоставяне на целева помощ за великденските и коледните празници	ниска	висока

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степента, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:

ефективност, чрез която се измерва степента, до която вариантите постигат целите на предложението;

ефикасност, която отразява степента, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степента, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант:

Препоръчителен за решаване на поставения проблем е Вариант 2 „Приемане на проект на акт“.

Той се отличава с най-висока степен на ефективност, имайки предвид неговата целесъобразност и най-високия му потенциал за постигане на целите.

Приемането на проекта за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане ще осигури необходимото съответствие между законовата и подзаконовата нормативна уредба и ще създаде ясна и конкретна регламентация за прилагането на новите законови разпоредби.

Вариант 2 „Приемане на проект на акт“ има най-висок потенциал за постигане на поставените цели, тъй като чрез него ще бъдат регламентирани условията, редът и начинът за предоставяне на новата целева помощ, както и ще бъдат прецизирани съществуващи разпоредби на ППЗСП. По

този начин ще се създадат предпоставки за по-еднакво, последователно и предвидимо прилагане на нормативната уредба от органите по социално подпомагане.
Вариантът се характеризира и с висока степен на ефективност, доколкото предвижданите промени са пряко насочени към установените проблеми и позволяват постигането на поставените цели чрез използване на съществуващите административни механизми. Очаква се по-ясната регламентация да улесни както работата на органите по социално подпомагане, така и достъпа на правоимащите лица до предвидената подкрепа.
Прилагането на Вариант 2 ще допринесе за по-ефективно насочване на социалната подкрепа към лицата и семействата, които отговарят на нормативно установените условия, както и за по-добро използване на публичния ресурс. В по-широк социален аспект реализацията на варианта ще подпомогне изпълнението на политиките за социална защита и ограничаване на риска от бедност и социално изключване.

Вариант 2 е с висока ефикасност поради това, че ще доведе до целенасочено и по-ефективно разходване на бюджетните средства, като ще се постигнат оптимални резултати по отношение ефективността в контекста на противодействие на бедността. По този начин ще се осигури едновременно необходимото нормативно съответствие, ще се повиши яснотата и предвидимостта на регулацията и ще се създадат условия за по-ефективно предоставяне на социалната подкрепа.

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

○ Ще се увеличи

◉ Ще се намали

○ Няма ефект

Не се очаква увеличаване на административната тежест за физическите и юридическите лица. По-ясната нормативна регламентация ще улесни достъпа до социалната подкрепа и ще намали необходимостта от допълнителни административни действия и разяснения. Не се предвиждат нови съществени задължения за бизнеса.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да

◉ Не

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

○ Да ◉ Не

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

○ Актът засяга пряко МСП

◉ Актът не засяга МСП

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не са идентифицирани потенциални рискове при реализиране на Вариант 2

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

○ Проведени са консултации

◉ Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Проектът на Постановлението ще бъде публикуван на Портала за обществени консултации на Министерския съвет и на интернет страницата на МТСП за обществена консултация в 30-дневен срок. Справката за отразените становища ще бъде публикувана на портала за обществени консултации и на интернет страницата на МТСП.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

○ Да

◉ Не

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

○ Да

◉ Не

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

Без необходимост.

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

1. Годишни анализи на АСП за изпълнението на натуралните и стойностни показатели на политиката в областта на социалното подпомагане;
2. Закона за социално подпомагане, в сила от 27 март 2026 г.

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието: Елеонора Пачеджиева, директор на дирекция "Политика за хората с увреждания, равни възможности и социални помощи" Дата: 07.10.2026 г.

7.10.2026 г.

X

ЕЛЕОНОРА ПАЧЕДЖИЕВА
ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ ПХУРВСП
Signed by: Eleonora Nikolova Pachedzhieva